

умов провідної ролі ринку, котрий регулює сучасну ринкову економіку. У нинішніх умовах державне регулювання ринкової економіки має переслідувати довгострокові перспективні цілі. Це прискорення НТП на залізничному транспорті, значне підвищення темпів економічного зростання, створення найбільш сприятливих умов для ринкової конкуренції на ринку перевезень, завойовування нових позицій на світовому ринку транспортних послуг, позбавлення надмірної диференціації прибутків, підтримка високого рівня соціальних послуг і якості життя населення. Тобто йдеться про необхідність надання ринковій економіці соціально орієнтованого змісту. Як відомо, саме зазначені цілі є домінуючими у системі сучасного державного регулювання ринкової економіки провідних розвинутих країн.

Безпосередньо у галузі залізничного транспорту України очікується необхідність інвестування багатьох проектів, стимулювання державних закупок рухомого складу та елементів інфраструктури залізниць, науково обґрунтована тарифна політика і, як головний аргумент, державне програмування економіки та залізничного транспорту.

Державне макроекономічне програмування є ключовим моментом розвитку новітніх технологій на залізничному транспорті Японії, США, європейських країн. Запозичення цього досвіду має забезпечити інтеграційні процеси на залізничному транспорті України.

УДК 339.727.22

ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТУВАННЯ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

*Калініченко Л.Л., д.е.н., професор,
Устіловська А.С., аспірант (ХНУБА)*

Залучення інвестицій, як внутрішніх, так і іноземних, необхідних для стабільного розвитку країни, є одним із ключових завдань економіки України.

Державі необхідно законодавчо забезпечувати грамотну грошово-фінансову політику, для того, щоб інвестору було зручно проводити оновлення або повну заміну технологічного укладу виробництва. Також допомагати розробляти плани, як внутрішнього розміщення виробництва, так і світового розподілу, намагаючись поставити свою державу в найбільш вигідну позицію на світових ринках

торгівлі і капіталу.

Важливою складовою частиною економічної політики України має стати розвиток туризму, сфери послуг; створення наукоємних та нематеріалоемних виробництв; розвиток агропромислового комплексу, формування сприятливого клімату для прямих іноземних інвестицій.

Існує кілька напрямків розвитку економіки країни, в тому числі і збільшення припливу і ефективного використання прямих іноземних інвестицій (ПІІ) в вигляді передових технологій, обладнання і "ноу-хау", додаткових фінансових джерел, а також перенесення практичних навичок і управлінської майстерності в економіку.

У світовій практиці виділяють три основні форми інвестування:

1. Прямі, або реальні, інвестиції (переміщення капіталу в промисловість, торгівлю, сферу послуг - безпосередньо в підприємства).

2. Портфельні, або фінансові, інвестиції (інвестиції в іноземні акції, облігації та інші цінні папери).

3. Середньострокові і довгострокові міжнародні кредити і позики позичкового капіталу промисловим і торговим корпораціям, банкам та іншим фінансовим установам.

Прямі іноземні інвестиції - найбільш затребувана форма капіталовкладень для економік, що розвиваються, так як вона дозволяє реалізовувати великі проекти; крім того в країну надходять нові технології, нові практики корпоративного управління і т.п.

У ТОП-10 основних країн-інвесторів, на які припадає понад 83% загального обсягу прямих інвестицій в Україну, входять:

1. Кіпр - 12,274 млрд. дол.
2. Німеччина - 5,489 млрд. дол.
3. Нідерланди - 5,108 млрд. дол.
4. Росія - 2,685 млрд. дол.
5. Австрія - 2,354 млрд. дол.
6. Великобританія - 1,953 млрд. дол.
7. Віргінські Острови - 1,872 млрд. дол.
8. Франція - 1,539 млрд. дол.
9. Швейцарія - 1,371 млрд. дол.
10. Італія - 966,6 млн. дол.

Прямі інвестиції з України здійснені в 46 країн світу, але основна сума була спрямована до Кіпру (93%)

На даний момент іноземні портфельні інвестиції в акції промислових підприємств не грають для Української економіки значної позитивної ролі. Однак, причина цього лежить не в природі цих інвестицій, а в тому положенні на українському ринку капіталів, яке склалося в результаті загальної економічної кризи.

*Прямі іноземні інвестиції в Україну з 2002 по 2016 роки
(Сумарно за роками, млн. дол. США)*

Роки	ПІІ в Україну		ПІІ з України		Сальдо	
2002	693		-5			+69,8%
2003	1424	+731	13	+18	+1411	+102,1%
2004	1715	+291	4	-9	+1711	+21,3%
2005	7808	+6093	275	+271	+7533	+340,3%
2006	5604	-2204	-133	-408	+5737	-23,8%
2007	9891	+4287	673	+806	+9218	+60,7%
2008	10913	+1022	1010	+337	+9903	+7,4%
2009	4816	-6097	162	-848	+4654	-53,0%
2010	6495	+1679	736	+574	+5759	+23,7%
2011	7207	+712	192	-544	+7015	+21,8%
2012	8401	+1194	1206	+1014	+7195	+2,6%
2013	4499	-3902	420	-786	+4079	-43,3%
2014	410	-4089	111	-309	+299	-92,7%
2015	2961	+2551	-51	-162	+3012	+907,4%
2016	1339	-1622	5	+56	+1334	-55,7%

У зв'язку з цим регулювання ринку капіталів і приведення його у відповідність з нормальною світовою практикою є найважливішим чинником для залучення портфельних вкладень з-за кордону. Головними завданнями, що стоять в зв'язку з цим перед українською владою і підприємствами, є:

- створення стабільної і всеосяжної нормативно-правової бази, яка регламентує випуск цінних паперів підприємствами і порядок їх обігу на фондовому ринку;
- правове забезпечення прав акціонерів і власників інших корпоративних цінних паперів;
- створення надійної загальнонаціональної інфраструктури фондового ринку, відкритою як для вітчизняних, так і для зарубіжних інвесторів;
- створення внутрішньоукраїнської системи колективних інвестицій (в першу чергу - інвестиційних фондів і трастових структур), що має надати ринку цінних паперів додаткову стабільність і знизити його привабливість для спекулятивного іноземного капіталу.

Істотними є зміни і в напрямках прямих інвестицій: до Другої світової війни основна частина капіталовкладень припадала на відсталі країни, тоді як останнім часом вкладників притягують країни з уже розвинутою економічною системою. Пояснюється дана поведінка зрушеннями в галузевій структурі інвестування, яке нині переважно зосереджується в обробній промисловості, а всередині неї - в наукоємних і високотехнологічних галузях. Імпортером капіталу стає і США, причому останні роки тут приплив прямих інвестицій

навіть перевищує їх відтік.

Залучення ПІІ може забезпечити стабілізацію, а потім і зростання обсягу виробництва, ліквідувати брак коштів для придбання нового обладнання і технологій, підвищити зайнятість населення, запобігти витоку мізків, сприяти підвищенню якості продукції, її конкурентоспроможності, а також вирішити інші актуальні проблеми сучасної України:

- 1 створення особливих економічних зон (ОЕЗ),
- 2 висновок двосторонніх угод про взаємний захист інвестицій,
- 3 створення спільних підприємств,
- 4 поліпшення кредитного рейтингу країни,
- 5 інформаційне забезпечення процесу залучення ПІІ,
- 6 створення єдиного органу по залученню і регулюванню ПІІ,
- 7 створення міжнародного договору або угод щодо врегулювання питань ПІІ,
- 9 поліпшення законодавства.

Стимулювання вітчизняних та іноземних інвестицій в економіку України - це ланка в ланцюзі законодавчих, нормативних та програмних документів, спрямованих на забезпечення підвищення інвестиційної активності в країні. Важливість іноземного капіталу і інвестицій вимагає системного підходу з боку законодавчої та виконавчої влади країни.

В даний час в Україні відбувається збільшення припливу іноземних інвестицій. Проте, в абсолютних цифрах іноземне

інвестування залишається дуже невеликим і явно не задовольняє потреб української економіки. Вивіз капіталу як і раніше у багато разів перевищує його ввезення. Це пояснюється несприятливим інвестиційним кліматом в країні в цілому і по відношенню до іноземних інвестицій в особливості.

УДК 330.101 (100)

УСТОЙЧИВОСТЬ ГЛОБАЛЬНОГО КАПИТАЛИЗМА В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ

*Каменева Н.Н., к.э.н., доцент,
Мозгова О.Т., ст. преподаватель (УкрГУЖТ)*

Со времён торговых монополий в империях XVII века и вплоть до современных институтов ВТО, МВФ и Всемирного банка страны мира использовали различные инструменты для того, чтобы извлечь для себя выгоду из процесса глобализации. Экономические нарративы этих эпох — «золотой стандарт», Бреттон-Вудские соглашения, «вашингтонский консенсус» — были большим успехом и в то же время большим провалом.

В тех случаях, когда кризис поражает страны, расположенные на периферии глобальной системы (такие, как Таиланд или Индонезия), в неудаче обвиняют их самих, заявляя, что они не сумели приспособиться к жёстким правилам системы. Когда же аналогичные потрясения переживают страны, занимающие центральное место в мировой экономике, то вину возлагают на систему и говорят, что её пора менять. Финансовый кризис 2008 г., потрясший Уолл-стрит и оказавшийся для США столь же болезненным, как и для других крупных индустриальных держав, уже возвестил наступление эпохи решительных призывов к реформам и поднял серьёзные вопросы, связанные с устойчивостью глобального капитализма, по крайней мере, в том его виде, в каком он пребывал последнюю четверть века.

Пройдёт немало времени, прежде чем какого-либо политика снова удастся убедить в том, что финансовые инновации представляют собой огромное благо, что финансовые рынки эффективнее всего работают в режиме саморегулирования и правительства вправе позволить крупным финансовым институтам самим расплачиваться за свои ошибки.

Для того чтобы перейти к следующему этапу глобализации, нужен новый подход. От того, насколько продуманным он будет, зависит здоровье экономики, считает Дэни Родрик.

Осторожность в положительных оценках последствий глобализации высказывались и ранее. Пол Самуэльсон, автор классического послевоенного учебника экономики, напоминал своим коллегам о том, что выигрыш Китая от глобализации вполне мог обернуться потерями для США; Пол Кругман, лауреат премии по экономике памяти Альфреда Нобеля 2008 г., указывал, что торговля с бедными странами уже не настолько незначительна, чтобы никак не влиять на уровень неравенства в богатых странах; Алан Блайндер, бывший вице-председатель американской Федеральной резервной системы, беспокоился в отношении того, что международный аутсорсинг окажет беспрецедентное негативное воздействие на рынок труда в США; Мартин Вулф, колумнист «Financial Times» и один из самых последовательных защитников глобализации, выражал разочарование тем, какой оборот приняла финансовая глобализация; а Ларри Саммерс, «Мистер Глобализация» в правительстве президента Клинтона и экономический советник президента Барака Обамы, размышлял об опасностях «гонки уступок» в сфере государственного регулирования и о необходимости введения международных трудовых стандартов.

Взгляд Д. Родрика на глобализацию базируется на двух соображениях: во-первых, рынки и правительства дополняют, а не заменяют друг друга. Если мы хотим, чтобы у нас было больше рынков и они были более эффективными, нам нужно больше власти, и она должна быть более эффективной. Рынки лучше всего работают не там, где государство слабое, а там, где оно сильное. Во-вторых, мы не обязаны придерживаться одной-единственной модели капитализма. К экономическому процветанию и стабильности можно прийти, применяя различные комбинации институциональных механизмов на рынках труда, в финансах, в корпоративном управлении, социальном обеспечении и других сферах. Отдельные страны имеют право и наверняка будут выбирать разные наборы этих механизмов в зависимости от своих ценностей и потребностей.

Список использованных источников

1. Богомолов О.Т. Анатомия глобальной экономики / О.Т. Богомолов. — М.: ИКЦ «Академкнига», 2004.